

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЭКОНОМИКА ЖАНА КОММЕРЦИЯ МИНИСТРЛИГИ**

**Кыргыз Республикасынын региондорун социалдык-
экономикалык өнүктүрүүнү комплекстүү пландаштыруу,
административдик-аймактык реформанын жана
региондорду өнүктүрүүдө башкарууну реформалоонун
натыйжалары**

**Региондорду өнүктүрүү саясаты башкармалыгынын начальниги
И.Б. Маматов**

Бишкек ш., 2025-ж.

МАКРОЭКОНОМИКАЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨР

Экономикалык өсүш

Январь-декабрь

2024-ж.

109,0 %

2024-ж. январь-декабрь айларында экономика секторлорунун өсүү темптери (ДКН боюнча), %

Өнөр жай

105,6%

Курулуш

118,0%

Айыл чарба

106,3%

Кызмат көрсөтүү

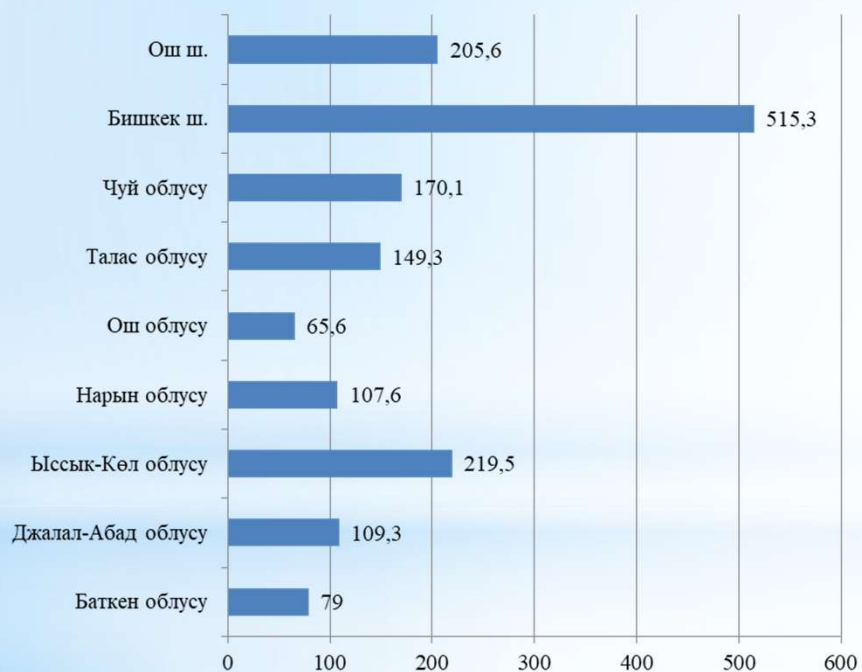
109,3%

2020-2024-жж. ИДПнын өсүү динамикасы

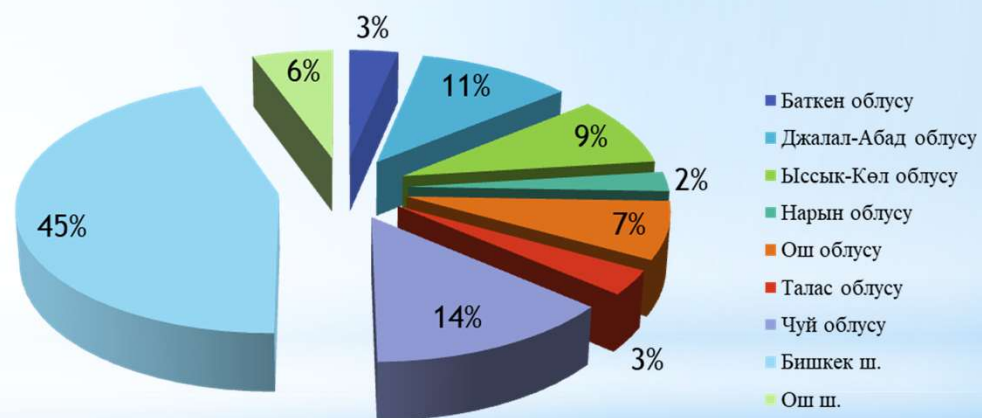

МАКРОЭКОНОМИКАЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨР

2023-ж. Калктын жан башына РДП

2023 –ж. региондордун ИДПдагы жалпы үлүшү, %

МАКРОЭКОНОМИКАЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨР

РДП

Калктын жан башына
РДПнын көлөмү
Бишкек шаарында Ош
облусуна караганда 7,8
эсе көп жана Баткен
облусуна караганда 6,5
эсе көп,

Жалал-Абад жана
Нарын
облустарына
караганда 4,7 эсе
көп.

ИДПны өндүрүүнүн негизги үлүшү (78 %) Бишкек, Чүй, Ысык-Көл, Жалал-Абад облустарына туура келет. Ош, Баткен, Нарын, Талас облустарынын жана Ош шаарынын жалпы үлүшү 22,0% ды түзөт.

*Өнөр жай

Өнөр жай
продукциясынын
көлөмүндө эң көп
салыштырма
салмак

Бишкек ш.

15,2 %

Жалал-Абад облусу

9,7%

Чүй облусу

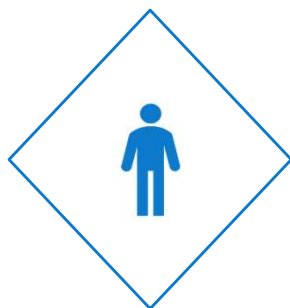

45,3 %

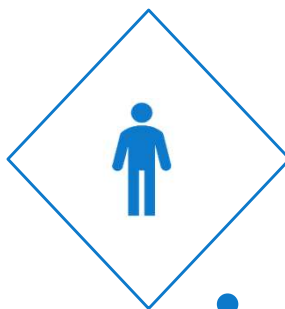
Ыссык-Көл облусу

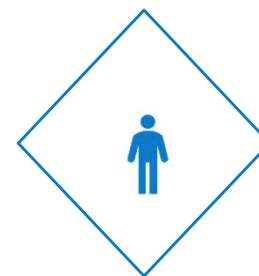
16,5 %

32 эсе
КӨП

13,7 эсе
КӨП

26 эсе
КӨП

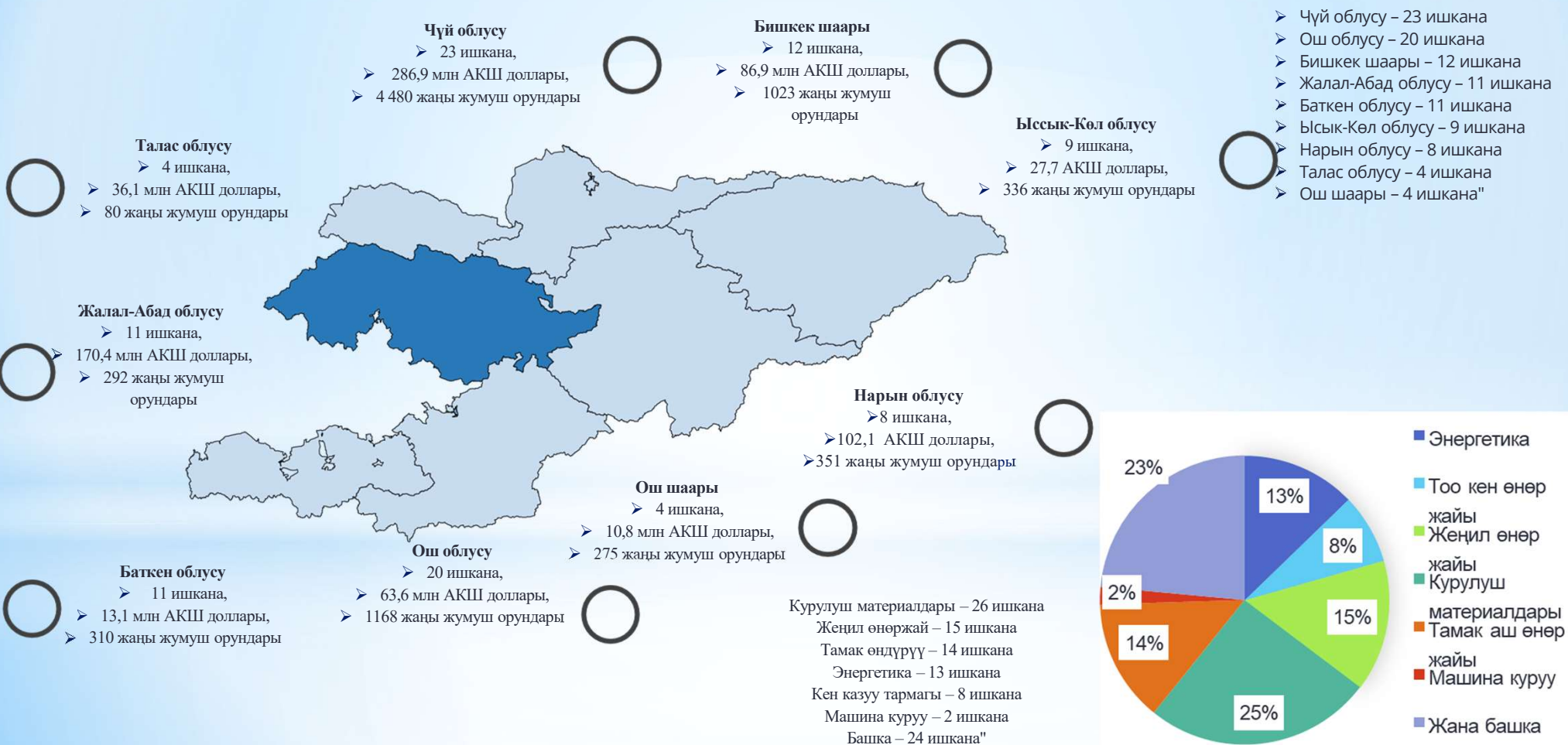
Чүй облусу

Баткен облусу

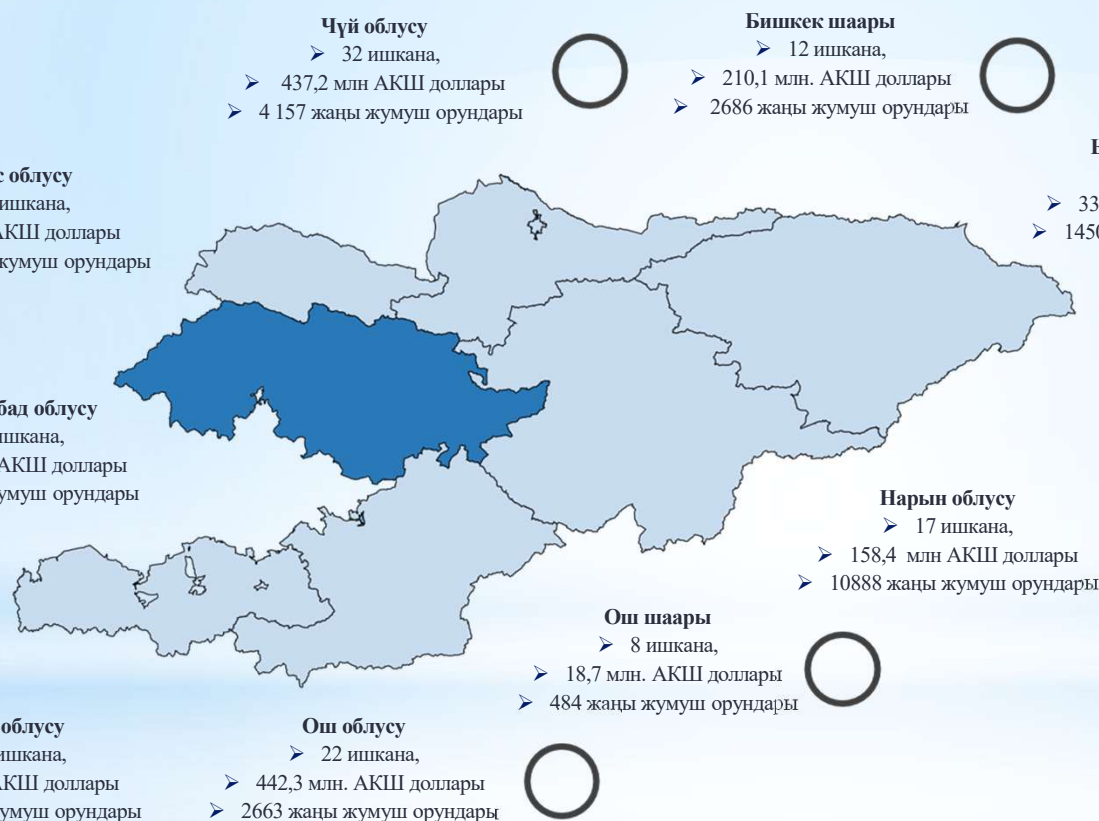
Ош облусу

Нарын облусу жана
Ош ш.

2024-жылы «100 өнөр жай ишканасы - 2024» долбоорунун алкагында 102 өнөр жай ишканасы ишке киргизилди. Жалпы инвестициялардын көлөмү 796,8 миллион АКШ доллары, 8 315 жаңы жумуш орундары.

2025-жылы Кыргыз Республикасында 1,7 млрд. АКШ доллары инвестиция тартуу жана 15,534 жаңы жумуш ордун түзүү менен 100 дөн ашык долбоорду ишке ашыруу каралууда

- Курулуш материалдар – 38 ишкана
- Жеңил өнөр жай – 9 ишкана
- Тамак-аш өнөр жай – 21 ишкана
- Энергетика – 24 ишкана
- Тоо-кен өнөр жай – 15 ишкана
- Унаа куруу – 2 ишкана
- СЛБ – 13
- Химиялык – 4 ишкана
- Фармацевтика – 3 ишкана
- Башкалар – 12 ишкана

Региондорду өнүктүрүү фонддору

РӨфонддоруна 2024-жылга
карата бөлүнгөн акча каражаттары

7 облустук фонддорго

1 млрд 300 млн сом

40 райондук фонддорго

2 млрд 492 млн сом

47 Региондорду өнүктүрүү
фонддоруна

3 млрд 792 млн сом

- 2 млрд 135 млн сом (ЖК)
- 1 млрд 657 млн сом (РБ)

Маалымат катары:

Республика боюнча:

- 1085 долбоор ишке ашырылды;
- 3 млрд 570 млн сом өздөштүрүлдү;
- 1031 жаңы жумуш орундары түзүлдү.

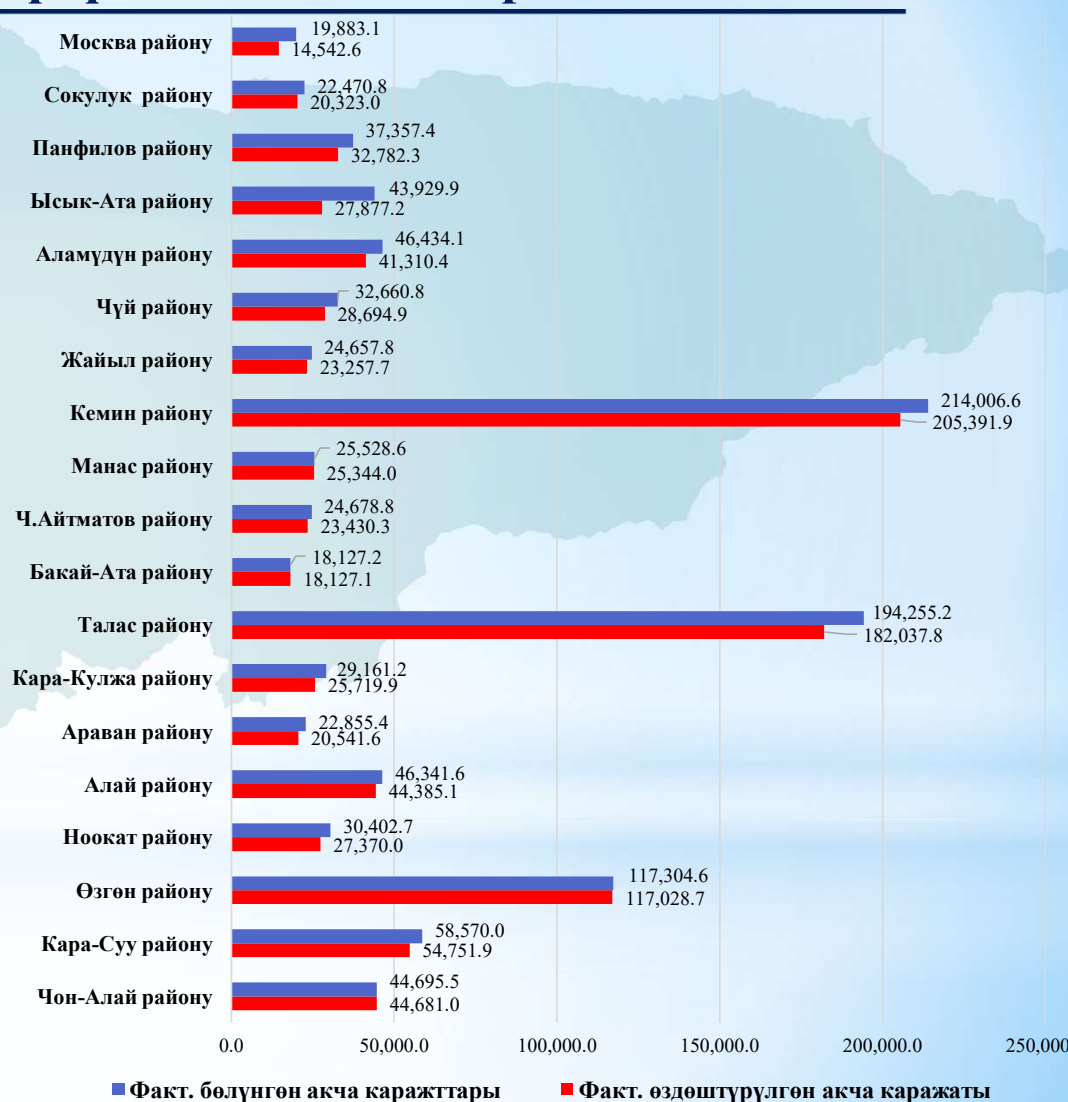
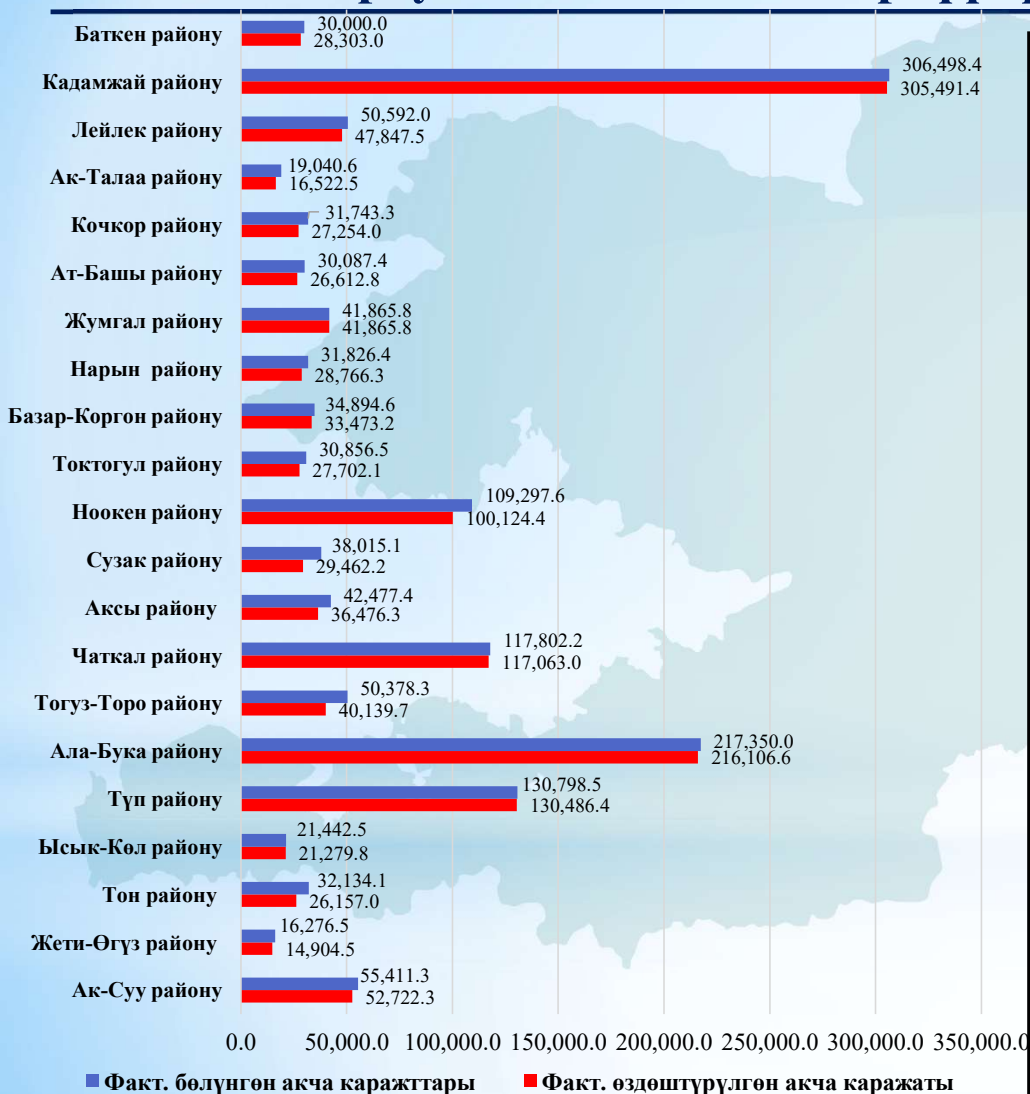
РӨфонддору тарабынан 2024-жылга карата
багыттар боюнча өздөштүрүлгөн акча
каражаттарын пайыздык көрсөтүлүшү

Облустар боюнча РӨФ иши жөнүндө 2024-жылга карата маалыматы

Райондорду ӨФ боюнча ишмердүүлүгүнүн 2024-жылга карата маалыматы

АДМИНИСТРАТИВДИК-АЙМАКТЫК РЕФОРМА (ААР)

Айыл өкмөттөрдүн саны

ААР чейин

ААР кийин

Баткен

31

22

Жалал-Абад

67

37

Нарын

63

27

Ош

88

58

Талас

37

16

Чүй

105

49

Ысык-Көл

61

22

Шаарлардын саны **32**ден **33**кө чейин өстү

Республикалык маанидеги

2

2

Облустук маанидеги

13

14

Райондук маанидеги

17

17

ШААРЛАРДЫН СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК ӨНҮГҮҮСҮ

Токмок

1 млрд сом бөлүндү:

- 9 көчөнүн жолдору капиталдык ондолду;
- борбордук базары реконструкцияланды;
- Жаштар аллеясы курулду;
- 29 даана атайын унаа техникалары сатып алынды;
- асфальт-бетон заводу курулууда, жылуулук муниципалдык ишканасын модернизациялоо аткарылууда;
- туристтик комплекси курулууда;
- бала бакча, парк куруу иштери аткарылууда;

Жалал-Абад

2 млрд 837 млн сом бөлүндү:

- областтык ооруканага жаңы корпус, бала-бакча, жаш-балдар ойноочу комплекси курулду;
- таштандыларды кайра иштетүүчү заводу курулду;
- шаардын көчөлөрү капиталдык ондолду;
- шаардын негизги беш көчөсүнүн, Ш.Абдраманов көчөсүнүн жолдорун капиталдык ондоо иштери аткарылды;
- инновациялык IT-борбору курулду;
- заманбап кинотеатр курулууда.

Каракол

2 млрд 673 млн сом бөлүндү:

- спорт комплексинин имараты курулууда;
- шаардын жолдору, тротуарлары ондолду;
- атайын техникалар сатып алынды;
- ичүүчү суу үчүн скважина бургуланды;
- 500 окуучу орундуу мектепти курулду;
- стадион реконструкцияланды, ошондой эл аралык стандарттар боюнча реконструкциялоо иштери жүрүп жатат;
- 2 футбол аянтчасы курулууда.

Кара-Балта

1 млрд сом бөлүндү :

- “Кербен” муниципалдык базары түзүлдү;
- жолдорду ондоо иштери аяктады;
- асфальт-бетон чыгаруу заводу, бетон заводу курулууда;
- парктар реконструкциялоонууда;
- суу менен камсыздоо жана канализация системалары ондоолууда;
- борбордук стадионду жана «Манас» мейманканасын реконструкциялоо аяктады

ШААРЛАРДЫН СОЦИАЛДЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК ӨНҮГҮҮСҮ

Талас

300 млн сом бөлүндү:

Төмөнкүлөр аткаруулуда:

- Борбордук жана ички көчөлөргө асфальт төшөө
- Жөө жүргүнчүлөр аллеясын, тротуарлары куруу
- Борбордук жана ички көчөлөргө жана тротуарларга прожекторлорду орнотуу;
- Башкы суу алуучу жайдын курулушу;
- Асфальт-бетон, темир-бетон заводдорун куруу ;
- Таш майдалагычты сатып алуу жана орнотуу;
- Талас шаарындагы “7- апрель баатырлары” сейил багына аттракциондорду орнотуу.

Кербен

**200 млн сом каралган, анын ичинен
40 млн сом өздөштүрүлгөн:**

Төмөнкүлөр аткаруулуда:

- Стадион куруу;
- Канализация системасын жана тазалоочу курулмаларды куруу.

Таш-Көмүр

**100 млн сом каралган, анын ичинен
87,2 млн сом өздөштүрүлдү:**

Төмөнкү инфратүзүмдүк долбоорлор аткарылды:

- Транспорттун токтоочу пункттарын капиталдык оңдоо; Жол белгилеринин линияларын түшүрүү;
- Атайын техника сатып алуу;
- Балдар үчүн ойноо аянтчаларын куруу;
- Шаардык маданият үйүн капиталдык оңдоо жана олтургучтарды жаңыларга алмаштуруу;
- Скверлерди куруу.

Кара-Көл

20 млн сом бөлүндү:

Төмөнкүлөр аткарылды:

- Кара-Көл шаарынын мэриясынын фасадын капиталдык оңдоо;
- Мэриянын жанындагы борбордук аянтка асфальт төшөө, тротуарларга брусчатка төшөө, жарыктандыруу жана скамейкаларды орнотуу;
- Мэриянын конференц- залын капиталдык оңдоо;
- Мэрияга уюштуруу техника жана кеңсе эмерегин сатып алуу.

Токтогул

50 млн сом бөлүндү:

**Төмөнкү көчөлөр толугу менен асфальталып
бүтүп колдонууга берилди:**

- Жаны-Жол айылы боюнча: Бишкек-Ош автожолунан тартып Абдрахманов көчөсү 1000м;
- Куйбышев айылы боюнча: Амандос көчөсү;
- Кызыл-Туу, Арал айылдарында жол иштер аткарылууда.

2024-2027-жылдарга Жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин мамлекеттик субсидиялоо Программасы

ПРОГРАММАНЫН МАКСАТЫ:

Жергиликтүү коомчулуктун демилгелеринин алкагында сунушталган долбоорлорду ишке ашыруу үчүн шарттарды түзүү жана бардык тартылган катышуучуларга мындай долбоорлорду ишке ашырууга көмөк көрсөтүү.

ПРОГРАММАНЫН АРТЫКЧЫЛЫКТУУ БАГЫТТАРЫ:

- 1 Жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин субсидиялоо механизмдин түзүү, Фонддор аркылуу жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин субсидиялоо
- 2 Жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин иштеп чыгуу жана ишке ашыруу үчүн катышуучулардын дараметин жогорулатуу
- 3 Жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин туруктуу ишке ашырууну камсыз кылуу

КҮТҮЛҮҮЧҮ НАТЫЙЖАЛАР:

- жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин көтөрүү жана ишке ашыруу боюнча жергиликтүү коомчулуктардын маалымдуулугун жогорулатуу;
- жергиликтүү коомчулуктун демилгечи топтору кирген жергиликтүү коомчулуктун демилгелеринин бардык катышуучуларынын потенциалын жогорулатуу;
- жергиликтүү коомчулуктун демилгелерин ишке ашыруу үчүн шарттарды түзүү.

2025-2030-жылдарга Өсүштүн таяныч борборун түзүү жана өнүктүрүү Программасы

ПРОГРАММАНЫН МАКСАТЫ:

Өсүүнүн таяныч борборлорунда региондун деңгээлинде жанаша жайгашкан аймактарды же бүтүндөй регионду өнүктүрүүгө өбөлгө түзүүчү экономикалык жана социалдык инвестицияларды тартуу үчүн жагымдуу шарттарды түзүүнү камсыз кылуу.

АРТЫКЧЫЛЫКТУУ БАГЫТТАР:

1. Мастер-пландарын иштеп чыгуу жана региондук өнүгүүнүн стандарттарына жетишүү;
2. Инвесторлорду тартуу жана кайра иштетүү өнөр жайын өнүктүрүү;
3. Өнүгүүнүн таяныч пунктунун инфраструктурасын жакшыртуу;
4. Калкка негизги кызматтарды көрсөтүүнүн экономикалык жактан туруктуу системасын түзүү;
5. Өнүгүүнүн таяныч пункттарына алдыңкы окуу жайларын тартуу;
6. Маданият чөйрөсүнө жарандарды тартуу үчүн шарттарды түзүү

Өсүүнүн таяныч борборлору болуп:

- облустук борборлор эсептелет;
- пилоттук Өзгөн жана Ысык-Ата районундагы Өзгөн жана Кант шаарлары өсүүнүн таяныч борборлоруна киришет;
- мастер-пландарды иштеп чыккан шаарлар.

2025–2030-жылдарга Кыргыз Республикасынын региондорун комплекстүү социалдык-экономикалык өнүктүрүүнүн мамлекеттик программасы

Мамлекеттик программанын максаты – туруктуу экономикалык өсүшкө жана калктын социалдык бакубаттуулугун жогорулатууга өбөлгө түзүүчү Кыргыз Республикасынын региондук өнүгүүсүн натыйжалуу башкарууну камсыз кылуу.

Мамлекеттик программанын милдеттери:

- өсүүнүн драйвери катары урбанизацияланган аймактарды өнүктүрүү;
- өзгөчө көңүл буруу аймактарын өнүктүрүү;
- мейкиндикти башкаруу жана өнүктүрүү механизмдерин киргизүү;
- региондорду өнүктүрүүнү башкаруу системасын өркүндөтүү.

Комплекстуу социалдык-экономикалык пландаштыруу:

Региондорду комплекстүү социалдык-экономикалык өнүктүрүү тармактык пландардын, аймактардын, райондордун жана муниципалитеттердин социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн программаларынын жана аймактык-мейкиндик пландоосунун өз ара байланышын билдирет.

Буга жетишүү үчүн пландаштыруунун бүтүндүгүн камсыз кылуу зарыл – пландоо деңгээлин маалыматтардын негизинде бирдиктүү иерархиялык системага бириктирүү жана улуттук кызыкчылыктар менен жергиликтүү жамааттардын кызыкчылыктарынын ортосундагы тең салмактуулукту камсыз кылуу.

* Принциптер жана ыкмалар

- аймактык/регионалдык адистештирүүгө жана регионалдык/өлкөлүк экономикалык интеграцияга басым жасоо;
 - иштеп чыгууга, ишке ашырууга жана мониторингге кызыктар тараптардын кеңири катышуусу;
 - айлана-чөйрөгө жана климаттын өзгөрүшүнө байланыштуу факторлорду эске алуу;
 - социалдык-экономикалык жана мейкиндик пландаштыруунун айкалышы;
 - **өнүгүү** көрсөткүчтөрүнүн стандарттык **топтомдору**;
 - системалуу маалыматтар топтомунун негизинде пландаштыруу жана натыйжалуу пландаштыруу жана болжолдоо үчүн маалыматтык системаларды колдонуу;
- бардык мүмкүн болгон ресурстарды баалоо;
автоматташтырылган процесстер жана форматтар

Региондорду социалдык-экономикалык өнүктүрүүнү комплекстүү пландаштыруу

Методологиянын максаты

- Жергиликтүү мамлекеттик администрацияларды райондук социалдык-экономикалык өнүктүрүү программаларын натыйжалуу жана бирдиктүү даярдоо үчүн методикалык сунуштар менен камсыз кылуу.

Методологиянын милдеттери

- СЭӨП региондун социалдык-экономикалык өнүгүүсүн пландаштыруунун жалпы комплекстүү системасын түзүү;
- СЭӨПтү иштеп чыгуу процессин жеткиликтүү кылуу;
- СЭӨПтүн ишке ашырылышына мониторинг жүргүзүү процессин өркүндөтүү.

Методологиянын өзгөчүлүгү : «Комплексттик пландаштыруу» жаңы ыкманы киргизүү

**«Жергиликтүү өз
алдынча башкаруу
органдарынын
электрондук паспорту»**

**«Электрондук
чарбалык эсеп
китеби»**

**«Аз камсыз болгон
үй-бүлөнүн
социалдык
паспорту»**

**«Муниципалдык менчикте
турган жеке турак жай
курууга жана ижарага жер
участокторун берүүнүн
тартиби»**

**«Муниципалдык менчик
объектилеринин бирдиктүү
реестри»**

**«Комплексттик пландаштыруу» ыкмасын «Санарип аймак» автоматташтырылган
маалымат системасына киргизүү пландаштырылууда.**

Жаңы Методологиянын артыкчылыктары

**СЭӨПтүн жана
тиркемелеринин
документинин
стандарттык
шаблондорунун
болушу**

**Социалдык-
экономикалык
пландаштыруунун
модели**

**СЭӨПтү иштеп
чыгуунун деталдуу
алгоритми**

**СЭӨПтүн иштеп чыгуу
жана мониторинг
жүргүзүү процессинин
так календары**

**Иштеп чыгуунун
жана аткаруунун
катышуучуларынын
ролдору**

**СЭӨПтүн иштеп чыгуу
процессинин деталдуу
алгоритми**

ЖӨБОНун социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасын иштеп чыгуу боюнча окутуунун жыйынтыктары

ЖӨБОНун социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасын бирдиктүү форматта иштеп чыгуу максатында, бекитилген методологияга ылайык Дүйнөлүк банк менен бирдикте бардык облустардын айыл аймактарынын жана жергиликтүү мамлекеттик администрацияларынын кызматкерлери үчүн 2024-жылдын апрелинен декабрына чейин окутуучу тренингдер өткөрүлдү.

Тренингдердин жыйынтыгы боюнча жергиликтүү өз алдынча башкаруунун **2052 кызматкери**, ошондой эле жергиликтүү мамлекеттик администрациялардын жана мамлекеттик органдардын райондук бөлүмдөрүнүн **706 кызматкери** окутулду. Окутуу тренингдери Борбордук Азиянын жергиликтүү башкаруу Академиясы тарабынан өткөрүлдү.

Методологиянын негизинде кабыл алынган СЭӨП

Райондук деңгээлдеги (ЖМА)
(СЭӨП) программалар кабыл
алынды

СЭӨП

25,0%

Айыл аймактардын (ЖӨБО)
деңгээлдеги (СЭӨП) программалар
кабыл алынды

СЭӨП

40,0%

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЭКОНОМИКА ЖАНА КОММЕРЦИЯ МИНИСТРЛИГИ**

**КӨҢҮЛ БУРГАНЫҢЫЗДАРГА
рахмат!**

